

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jus Canonicum Ad Libros V. Decretalium Gregorii IX.

Huth, Adam

Augustæ Vindelicorum, 1732

16. De adulterio & stupro

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63433)

TITULUS XVI.

De adulterio & stupro.

Q. 1. De quibus agatur in presenti titulo? Resp. Post homicidium, quo corpus & vita proximi læditur, transit Compilerator ad ea delicta, per quæ proximi vel thorus vel pudicitia violatur; & licet rubrica duas tantum habeat partes, de adulteriis unam, alteram de stupro, solent tamen AA. hic etiam tractare de aliis delictis carnis, fornicatione, concubinato, incestu &c. Reiffenstuel §. 3. Schmalzgr. §. 1. 4. & 5. h. t. &c.

Q. 2. Quid & quotuplex sit adulterium?

Resp. 1. Proprie sumptum est carnalis ad alienam vi conjugii non suam accessio, cumque eam conjunctio, quæ fides & thorus conjugalis violatur: vel brevius juxta *can. 2. caus. 36. q. 1.* est voluntaria violatio alieni thori. Continet duplicem malitiam, luxuriæ scilicet & Injustitiæ, quæ consentiente etiam alterâ parte non tollitur, cum adhuc inferatur injuria DEO auctori naturæ, qui vinculo indissolubili conjugem utrumque astringit. Innoc. XI. damnavit hanc propositionem: *copula cum conjugata, consentiente marito, non est adulterium, adeoque sufficit dicere in confessione, se esse fornicatum.*

Resp. 2. Dupliciter dividitur adulterium; si una coeuntium personarum sit soluta, dicitur simplex; si utraque sit ligata, *bilaterale* vel *duplex* vocatur. Committitur adhuc adulterium, licet

Liber V.

præ-

præcesserit divortium quoad thorum inter coges; quia vinculum matrimoniale durat licet sponsa, quacum peccatur, sit tantum præsentis, necdum cognita à viro suo; quia sponsalia de præsentis verum constituunt matrimonium; non autem committitur adulterium propriè tale à soluto cum sponsa alterius de futuro. Ratio, quia adulterium est violatio alieni thori quod in casu posito non fieret.

Q. 3. *Quinam accusare vel accusari possunt adulterio?* Resp. ad 1. Licet aliqua dicta sint in tit. 18. *Libr. IV. Decretal. Q. 3.* notanda sunt tamen seqq. 1. Super adulterio agere debet in ordine scilicet ad lucranda dotem, vel dote non propter nuptias, permittitur soli marito & uxori marito verò & liberis legitimis ad petenda hereditaria pro prole spuria ab adultero & adultera, & ut excludatur hæc à successione paterna suo modo etiam à materna. Ratio, quia in suo interesse læsi sunt. In ordine ad divortium solus agit conjux innocens; quia in hoc solius favorem concessum est à jure divortio. Vide Pichl. *h. t. n. 5. & n. 6.* ubi resolvitur, quod minam quæ concepit & peperit ex adulterio non teneri ordinariè marito vel spurie proli debeat suum aperire, ut viro caveatur damnum ex illa prole adulterina, reliquis liberis legitimis successione hæreditaria oriturum. Rationem, quia si revelaret marito, subiret periculum mortis vel exprobrationis perpetuæ; si prole adulterina, hæc non teneretur credere, etiam si

māter, aut in articulo mortis constituta assereret.
 2. Ad accusandum criminaliter adulterium ante omnes admittitur maritus. *L. 2. §. 8. ff. ad L. Jul. de adult.* & vice versā uxor de jure Canonico. *can. fin. caus. 32. q. 5.* quam Juris Can. dispositionem securus est Carolus V. *Constit. Crim. art. 120.* Post maritū nolentem accusare admittitur pater adulteræ, post hunc consanguinei, his negligentibus quilibet de populo, modò mas sit & 25. annis major. *L. 43. §. 10. ff. de ritu nuptiar.*

Resp. ad 2. Omnes adulterii rei aut reæ, minores, senes, Clerici; Nobiles, & in dignitate constituti de hoc crimine accusari possunt, modò adulterium formale commiserint, *Leur. h. t. Q. 281.*

Q. 4. Quis sit judex competens in causa adulterii, & quomodo huic adulterium probari debeat?

Resp. ad 1. Si criminaliter ad pœnam sanguinis agitur, solus Judex Laicus; ut patet. 2. Si agitur criminaliter, sed ad alias pœnas, locus est præventioni, quia tum adulterium est delictum mixti fori *c. 8. de for. compet. L. 30. C. ad L. Jul. de adult.* 3. Si agitur civiliter vel mixtè ad divortium, solus Judex Ecclesiasticus est competens. *c. 5. de Procurat. c. 3. & 4. de divort.* ubi & notandum, vel per viam accusationis ut supra, vel per viam inquisitionis judicem respectu delicti hujus procedere posse.

Resp. ad 2. Sufficit & requiritur ad hoc, ut judex condemnare possit reum adulterii, si ha-

E 2

beat

beat eas probationes, quæ faciant contra ream præsumptionem violentam & vehementissimam gentem, aut ortam ex talibus indiciis, ut certitudo moralis patrati delicti inducatur. *L. fin. de probat. c. 12. de præsumpt.* Ratio, quia adulterium nunquam ferè posset pœnâ ordinari puniri. Porro quænam in specie sint tales præsumptiones, vide apud *Leur h. t. Q. 285.*

Q. 5. Quænam pœnæ sint statuta adulterio?
 1. Pœna Criminalis de Jure divino pro V. T. est lapidatio tam adulteri, quàm adulteræ. *Levit. 24. v. 10. Joan. c. 8. v. 5.* Jure humano Civili, si olim obtinuerit tantum pœna deportationis, postea autem pœna gladii. *L. 30. C. ad l. fin. de adult. & Constit. Crim. Caroli V. art. 110.* hæc tamen ferè nullibi in usu est, sed attendi debet ei cujusque consuetudo. Imò licet *Jure Pub. tit. 30.* in adulterio etiam simplici tam adulteri, quàm adulteræ pœna gladii aut suffocationis dicitur, id tamen per consuetudinem pariter derogatum. 3. Jure Ecclesiastico pœna criminalis adulterantis Laici erat Excommunicatio sententiæ. *c. 6. h. t. mulieris adulterantis, c. 19. de conv. conjug.* hodiè relinquuntur tantum laici Curia seculari. Clerici autem adulterantis deque adulterio vel confessi vel convicti de Can. pœna est, ut deponatur ab officio, ab ordine Clericali, à beneficio; privetur communicacione fidelium & Sacramentorum, collocetur in pœnitentia ad agendam totâ vitâ pœnitentiam.

Et seq. dist. 81. Sed & hæc detrusio exolevit, ei-
que successit incarcerationio, aut similis pœna, *sub-*
inde etiam pecuniaria. Deinde Clerico suspecto,
aut infamato de hoc crimine, indicenda est pur-
gatio Canonica. *c. 5. h. t.* Demum si quis Cleri-
cum cum matre, filia, vel sorore deprehensum
percutiat, excommunicationem non incurrit. *c. 3.*
de sent. excomm.

Resp. 2. Pœna Civilis constituta contra adul-
teros est, quòd innocens possit agere ad divor-
tium, quoad thorum scil. *c. 2. 4. 5. de divortiis.*
& secundum dicta, ad alimentationem prolis
adulteræ, & 2. Quòd adultera amittat dotem,
quam maritus innocens latâ sententiâ lucratur.
c. 4. de donat. inter vir. & ux. l. 8. §. 4. & seq. C.
de repud. 3. Quòd vir adulter perdat donatio-
nem propter nuptias, eamque uxor innocens lu-
cretur. *l. 8. cit.* 4. Causas excusantes à pœnis
adulterii tam Civilibus quàm Criminalibus recen-
set Leur. partim *Q. 288. h. t.* partim *Q. 289. eod.*

Q. 6. Quid sit stuprum & quotuplex? Resp. 1.
Stuprum propriè sumptum est Virginis nondum
corruptæ, vel viduæ honestè viventis illicita de-
floratio, nullâ præcedente pactione conjugali.
§. 4. Inst. de publ. Jud. Proprièssimè sumptum est
defloratio Virginis illicita, dum non præcessit pa-
ctio conjugalis. *can. 2. caus. 36. q. 1. §. stuprum.*
2. Duplex est, violentum, vel voluntarium.
Violentum, quo virgo vel vidua honesta per vim
opprimitur; *secundum quid violentum*, id est,
per insidias, fraudem, metum extortum conti-

net præter peccatum luxuriæ, etiam peccatum
 justitiæ, adeoque utrumque distinguitur à for-
 catione simplici. Stuprum voluntarium seu
 violentum est, quod inferitur virgini aut viduæ
 sui violationem consentienti.

Q. 7, Quæ pœna statuta stupro? Resp. 1. De
 Jure Civili attentatum punitur extraordinariè
 arbitrariè. L. 1. §. 2. ff. de extraord. crim. 2. Con-
 summatum, sed non violentum olim puniebatur
 publicatione dimidiæ partis bonorum in his
 stioribus, in personis autem conditionis rariè
 fustigatione cum relegatione. §. 4. Inst. de pu-
 Jud. hodie ex usu recessit hæc pœna, obiter
 que dicunt Jus Can. de quo statim. 3. Con-
 summati violenti pœna statuitur ultimum supplicium,
 scil. gladius L. fin. ff. de re milit. L. 1. §. fin. ff. ad L. Jul. de adult. Jus Palat. p. 5. tit. 1. §. 4.
 4. De Jure Canonico Clericus olim puniebatur
 positione ob officio. can. 44. caus. 2. q. 7. sed
 que tenebatur dotare puellam. arg. c. 1. h. t. hodie præter
 dotationem punitur arbitrariè. L. 1. §. 2. ff. de re milit. L. 1. §. fin. ff. ad L. Jul. de adult. Jus Palat. p. 5. tit. 1. §. 4.
 stuprator violentè oppressam vel ducere
 vel decenter dotare, c. 1. h. t. in quo dicitur
 tur, quod, qui seduxit virginem, eamque
 pressit, debeat eam dotare & uxorem habere. L. 1. §. 2. ff. de re milit. L. 1. §. fin. ff. ad L. Jul. de adult. Jus Palat. p. 5. tit. 1. §. 4.
 intelligitur disjunctivè juxta c. 2. h. t. juxta
 tamen Libr. IV. Decretal. tit. 1. q. 2. casus dicitur
 ubi deflorans determinatè defloratam ducere
 netur. Econtra & dantur casus, ubi ad ducendum
 tenetur stuprator, v. g. si femina liberè in
 lationem sui consensit: si liberè remisit dationem

dotis : si puella, etiam vi aut fraude violata, commodum postea matrimonium iniit. Vide *Leur. h. t. Q. 294.*

*Q. 8. Quid de aliis speciebus Luxuria consummata dicendum? Resp. Fornicatio simplex sive strictè sumatur, scil. pro concubitu soluti cum soluta, sive strictissimè pro concubitu soluti cum soluta jam deflorata, omni jure, divino & naturali, & humano positivo vetita est. Patet ex damnata ab Innoc. XI. Anno 1679. propositione hac: tam clarum videtur, fornicationem secundum se nullam involvere malitiam, & solum esse malam, quia interdicta, ut contrarium omnino rationi dissonum videatur. Variè pro consuetudinibus locorum particularibus & statutis puniri solet. De concubitu dictum ad *Libr. 3. Decretal. Tit. 2.**

Resp. 2. Incestus, qui est concubitus inter personas consanguineas vel affines in eo gradu, in quo vi juris divini aut humani prohibentur inter se contrahere matrimonium, punitur gladio juxta art. 19. §. 21. Ord. Crim. Josephi I. quam hic n. 21. allegat Pichler, quem etiam vide num. seqq. de Sacrilegio, Lenocinio, Sodomia, bestialitate, mollitie, & à n. 25. de delictis luxuriæ non consummatæ differentem. Quid circa incestum statuatur Jus Palat. vide p. 5. tit. 32.